

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-I.431.1.24.2017.JSP

Warszawa, 09 sierpnia 2017 r.

**Pan
Tadeusz Gałązka
Wójt Gminy Dobre
ul. T. Kościuszki 1
05-307 Dobre**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930, z późn. zm.), w związku z art. 7 ust. 1 pkt. 6 i ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach 6-9 czerwca 2017 r. kontrolę kompleksową w Urzędzie Gminy w Dobrem. Przedmiotem kontroli była prawidłowość realizacji zadań własnych gminy dotyczących tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w zakresie:

- opracowywania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach zespołu interdyscyplinarnego.

Kontrolą objęto okres od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez Pana bez zastrzeżeń w dniu 20 lipca 2017 r., przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w Gminie Dobre oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

W myśl art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest zadaniem własnym gminy. Jak wynika z Regulaminu Urzędu Gminy w Dobrem wykonywanie zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie należy do zakresu działania Referatu Organizacyjno-Społecznego. Faktycznie zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy realizuje

w głównej mierze Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrem oraz Zespół Interdyscyplinarny w Dobrem.

Uchwałą Nr XIV/115/16 Rady Gminy Dobrze z dnia 31 marca 2016 r. przyjęto Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020. Podczas kontroli stwierdzono, iż w okresie poprzedzającym przyjęcie obecnie obowiązującego Programu w Gminie Dobrze nie opracowano i nie realizowano stosownego programu, mimo obowiązku wynikającego z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Ponadto nazwa Gminnego Programu nie jest zgodna z art. 6 ust 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, który obliguje gminę do opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie **oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie**. Na podstawie analizy treści dokumentu stwierdzono, że Program zawiera również założenia związane z ochroną ofiar przemocy w rodzinie.

W programie określono cel główny - pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie poprzez edukację oraz profilaktykę oraz cele operacyjne, a także wskazano zadania i działania. Do poszczególnych celów i działań nie przypisano natomiast harmonogramu oraz podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację. Nie wskazano także sposobów zaplanowanego monitoringu i ewaluacji oraz podmiotu odpowiedzialnego za ich przeprowadzenie.

W ramach realizacji Programu na terenie gminy:

- przeprowadzono liczne akcje informacyjno-edukacyjne na temat zjawiska przemocy w rodzinie wśród uczniów miejscowych szkół,
- upowszechniano informacje na temat problematyki przemocy w rodzinie oraz miejsc gdzie można uzyskać wsparcie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zorganizowano wypoczynek letni dla dzieci z rodzin, w których występuje problem przemocy,
- zapewniono rodzinom doświadczającym przemocy pomoc prawną oraz wsparcie terapeuty ds. Uzależnień,
- nawiązano współpracę z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim, dzięki której mieszkańcy mają możliwość korzystania z poradnictwa specjalistycznego w PCPR (doraźna pomoc psychologiczna, długotrwałe terapie psychologiczne, terapie psychologiczne dla małżeństw, porady prawne, konsultacje policjanta oraz rozmowy wspierające z doradcą ds. rodziny),
- umożliwiono przedstawicielom ZI oraz członkom grup roboczych udział w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy.

Nie wszystkie cele oraz działania wskazane w Programie Przeciwdziałania Przemocy na lata 2016–2020 w okresie poddanym kontroli były realizowane. W Programie założono stworzenie grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, której do chwili obecnej nie powołano (mimo że grupa taka nie została powołana to osoby doświadczające przemocy, które chciałyby skorzystać z tej formy pomocy były informowane o możliwości uczestnictwa w grupie wsparcia prowadzonej przez OIK w Mińsku Mazowieckim).

Na terenie Gminy Dobrze nie funkcjonuje żaden ośrodek wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie. Z wyjaśnień złożonych podczas kontroli wynika, iż osoby dotknięte przemocą mogą korzystać z pomocy Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Mińsku Mazowieckim.

W okresie objętym kontrolą nie odnotowano również przypadków odebrania dziecka na podstawie art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zgodnie z art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Rada Gminy Dobrze przyjęła Uchwałę nr IX/77/11 z dnia 19 października 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania, zmienioną Uchwałą Nr X/90/11 Rady Gminy Dobrze z dnia 23 listopada 2011 r.

W dniu 20 lutego 2012 r. Zarządzeniem nr 5/2012 Wójt Gminy powołał Zespół Interdyscyplinarny (skład Zespołu zmieniono Zarządzeniem Nr 14/2014 dnia 18 lutego 2014 r.). W skład Zespołu nie zostali powołani przedstawiciele organizacji pozarządowej, co jest niezgodne z art. 9a ust. 3 pkt. 6 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz zapisami Uchwały nr IX/77/11 z dnia 19 października 2011 r.

Załącznikiem do Zarządzenia jest Regulamin Pracy Zespołu Interdyscyplinarnego. Jest to niezgodne z art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w myśl której określenie sposobu funkcjonowania Zespołu leży w gestii Rady Gminy, a nie Wójta Gminy.

W Gminie Dobrze zostały zawarte stosowne porozumienia z jednostkami, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu. Zgodnie z art. 9c ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, wszyscy członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych zobowiązali się do zachowania poufności informacji i danych uzyskanych przy realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny spotyka się zgodnie z potrzebami, nie rzadziej niż raz na trzy miesiące, co jest zgodne z art. 9a ust. 7 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Większość członków Zespołu uczestniczy regularnie w spotkaniach Zespołu, natomiast cztery osoby tj. przedstawiciel Policji, kurator sądowy oraz dwie przedstawicielki oświaty nie uczestniczyli w okresie poddanym kontroli, tj. od 1 stycznia 2015 r. do chwili obecnej w żadnym z posiedzeń Zespołu.

Obsługę organizacyjno–techniczną Zespołu zapewnia, zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrem.

W zakresie prowadzonych procedur Niebieskie Karty stwierdzono, że:

- procedura Niebieskie Karty wszczynana jest w głównej mierze przez policję,
- formularze „Niebieskie Karty” przekazywane są do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej prowadzącego obsługę ZI w terminie, o jakim mowa w § 7 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska

Karta". Ze względu na brak daty lub podpisu nie można ustalić terminu przekazywania formularza do Przewodniczącej Zespołu, która jest przedstawicielem ochrony zdrowia,

- we wszystkich skontrolowanych procedurach Przewodnicząca, w konsultacji z pracownikami GOPS będącymi jednocześnie członkami ZI, powoływała grupę roboczą. Powoływanie grup roboczych przez Przewodniczącą jest niezgodne z art. 9a ust. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- w dokumentacji nie wskazywano daty przekazywania przez Przewodniczącą Zespołu informacji o wpływie formularza do członków grup roboczych, co uniemożliwia potwierdzenie zachowania terminu, o jakim mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r.,
- spotkania grup roboczych zwoływane były i odbywały się w dość krótkim czasie po wpływie formularza NK-A do Zespołu (czas ten wynosił maksymalnie do jednego miesiąca), jednak spotkania grup w większości odbywały się rzadko (w przypadku 8 procedur w trakcie ich trwania odbyło się tylko jedno posiedzenie grupy roboczej),
- do grup roboczych najczęściej powoływano przedstawicieli GKRPA, policji, GOPS i ochrony zdrowia (w dwóch przypadkach do grupy nie powołano kuratora mimo, że sprawca był objęty dozorem, w trzech przypadkach do grupy nie powołano przedstawiciela oświaty mimo, iż w rodzinie były dzieci w wieku szkolnym),
- dokonywano diagnoz sytuacji rodziny - opisy sytuacji w rodzinie zawierały szereg szczegółowych informacji na temat diagnozy rodziny oraz problemu przemocy,
- na spotkania grup roboczych zapraszano osobę doznającą przemocy oraz wzywano sprawcę przemocy (wyznaczając różne godziny spotkań co jest zgodne z § 17 ust. 2 rozporządzenia),
- w ramach procedury wypełniano formularze „NK-C” z osobą doznającą przemocy oraz „NK-D” ze sprawcą przemocy,
- w niektórych przypadkach brak było dokumentacji potwierdzającej monitorowanie sytuacji rodziny (w dwóch sprawach brak jakiegokolwiek dokumentacji potwierdzającej pracę z rodziną przez okres 6 miesięcy),
- prowadząc pracę ze sprawcami przemocy w ramach procedury „Niebieskie Karty” motywowano ich do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych,
- opracowywano indywidualne plany pomocy dla rodziny, zarówno osoby doznające przemocy, jak również sprawcy przemocy otrzymywali propozycję specjalistycznego poradnictwa (jednak w większości przypadków brak było podziału zadań dla przedstawicieli poszczególnych służb),
- zakończenie procedur dokumentowane było w formie protokołu, o zakończeniu powiadamiano jedynie jeden podmiot biorący udział w procedurze tj. policję.

Za powstałe nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Pan jako Wójt Gminy Dobre.

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości zwracam się do Pana o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:

1. „Gminny Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020” uzupełnić o harmonogram, wskazanie podmiotów odpowiedzialnych za realizację poszczególnych celów oraz określenie sposobu monitorowania realizacji i ewaluacji jego efektów, zaś nazwę Programu dostosować do zapisów określonych w art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zapisy Programu realizować zgodnie z przyjętym harmonogramem.
2. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego powołać przedstawiciela organizacji pozarządowej, zgodnie z art. 9a ust. 3 pkt. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz podjąć działania zmierzające do regularnego udziału w spotkaniach Zespołu wszystkich jego członków zgodnie w podpisanymi porozumieniami o współpracy w Zespole.
3. Wycofać ze stosowania Regulamin Pracy Zespołu Interdyscyplinarnego przyjęty Zarządzeniem nr 5/2012 Wójta Gminy z dnia 20 lutego 2012 r. mając na względzie, że zgodnie z art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określenie sposobu funkcjonowania Zespołu leży w gestii Rady Gminy, a nie Wójta Gminy.
4. Zapewnić powoływanie grup roboczych zgodnie z art. 9a ust. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
5. Podjąć działania mające na celu przestrzeganie przekazywania formularzy NK-A do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego w terminie, o jakim mowa w § 7 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” oraz dokumentować sposób przekazywania przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego formularzy NK-A członkom grupy roboczej, tak aby była możliwość ustalenia zachowania terminu, o jakim mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r.
6. Skład grup roboczych, w przypadkach uzasadnionych do tego potrzebami rodziny, rozszerzać o przedstawicieli oświaty oraz kuratorów sądowych.
7. Monitorować sytuację rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” oraz szczegółowo i systematycznie prowadzić dokumentację związaną z realizacją procedury przez zobligowanie wszystkich członków grup roboczych do dokumentowania podejmowanych działań zgodnie z § 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku oraz zintensyfikować pracę grup roboczych uwzględniając potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa oraz kompleksowej pomocy osobom doznającym przemocy w oparciu o art. 9 a ust. 14 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
8. O zakończeniu procedury powiadamiać podmioty w niej uczestniczące, zgodnie z § 18 ust. 3 rozporządzenia.

Zgodnie z art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930, z późn. zm.) w związku z art. 7 ust.1 pkt 5 i 6 oraz art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r.

o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390), kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia do Wojewody Mazowieckiego za pośrednictwem Wydziału Polityki Społecznej.

W przypadku nie zgłoszenia lub nieuwzględnienia przez Wojewodę Mazowieckiego zastrzeżeń należy w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.

Ponadto informuję, że zgodnie z przepisem art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej *kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych – podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6 000 zł.*

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Wioletta Kucharska

Dyrektor

Wydziału Polityki Społecznej